

A magyar nyelv?l magyaroknak 9.

2010 október 24. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Kies hazánkban szokás id?nként kiosztani az utolsó polihisztor címet. Semmi értelme. Nem mintha nem lett volna nagy ember az éppen feldicsért utolsó, de micsoda gazdagság! Nyakunkon a következ?! Kérem, vegyük tudomásul, hogy messze van még az utolsó magyar polihisztor.

ÉG

Vajon miért ugyanaz az ég (égbolt) és az ég (lángol) szó? Az azonosság nem a véletlen játéka, s?t ide sorolhatjuk még az üveg, a jég, a német Auge, angol eye és a latin oc(ulus) szót is. Ez mind ugyanaz a szó, csak a kiejtés különbözik kissé.

A megfejtést az ógörög αἴθερος [aíthēros] szóban találjuk meg, melynek jelentése: világos, átlátszó, csillogás, ragyogás, szemek, napfény, t?z fénye. E jelentés alapján pontosan megértjük az alábbi szavakat, vagyis azt, hogy miért e szóval nevezték meg ?ket:

Német:

AUGE = szem, mert fényes, ragyogó

Angol:

EYE (Auge és eye – óangol ?ge – között csak kis kiejtési eltérés van.)

Latin:

OC(ulos) = szem. Régies okuláré: szemüveg. Különösen érdekes, hogy maga a **szem** szó teljesen véletlenül azonos a magot, rügyet, homokot, általában apró részeket jelent? **szem** (kicsinyezve szemcse, szemcsés) szóval, ám a latin oc(ulus) ugyancsak jelent rügyet, de szemalakú foltot és gumót is, mint amilyen akár a babszem is. Ugyanakkor latin s?men (a szem gyökb?l, mintegy "szemeny") = mag, állatok ondója, bujtó ág (ld. szemzés) utód, ivadék, gyermek. A mai magyarban is ugyanígy: "egy **szem** gyermekem".

Magyar:

ÉG: (lángol), a t?z is ragyogó, fényes.

ÉG: a palócban IEG: égbolt, mert az égbolt is átlátszó, ragyogó, világos, fényes.

ÜVEG: tájnyelvben még ÜEG, IEG (régén ?G is): az üveg is átlátszó, fényes.

JÉG: az ieg, üeg természetes kiejtési változata a jég szó. Bizonyára üvegre emlékeztet? voltáról tapadt rá a ieg > jég megnevezés.

SZEM1

pszamat|osz [yamat|oV] = szemet-osz, ahonnan az -osz véget elhagyva kapjuk a szem|et, szem|ét szót. Ógörög jelentése a szótár szerint: homokszemek, homokpart, homok

pszamm|osz [yammoV] = homoksivatag, tehát pszamm|osz = szem|osz ~ szem|es; s e szem gyök áll a homok|szem, szem|ezget, szem|erkél, szem|cse, szem|zés, bab|szem stb. szavakban is

Tehát a szem szógyök értelménye: apró, magában álló darab, kicsi, elkülönül? rész. Jól közelíti eredeti jelentését a szem|cse, szemecs|ke szó. [1] Így lehet a szem gyök jelentése egyúttal mag is, mint pl. latin semen = szem, mag (tehát szem-eny), német Samen = szem, mag, Samen|hülle = szem|hél (hülle = hél > héj), azaz mag|héj. És még: szemes takarmány, gyöngyszem, sz?l?szem, babszem, mákszem, tyúkszem, szemölcs, s mint szintén apró valami: homokszem. Például a rügy is szem, innen a szemez szó. Aki szemel: szemenként válogat, gy?jt. Az es? is szemerkél, ha nagyon szemcsés, apró szem?. „Az anya egy szem gyereke”. De így érthetjük meg az ógörög pszammosz = szemmosz: szemes szó sivatag jeletését is: telve van szemekkel, szemcsékkel. A szem az -et képz?vel: szemet (mint tűn-et, fog-at), vagyis a sivatag, homokpart tényleg szemet-es, ógörögösen mély hangrendben szamat|osz (pszammatosz): szemekkel, szemcsékkel teli. Például a polcon lerakódott por, porszemek sokasága is igazi szem|et, mai kiejtéssel szemét, de a régi szótárakban még valóban szemet alakban szerepel, innen hangvesztéssel a szlovák szmet = szemét szó).

Így a szem értelménye: különálló, elkülönült kis valami. E szónak semmi köze a látószerv "szem" nevéhez.

KOFA

A (lou-) lov, (tou-) tav stb. típusú szavaink „v” hangja sok esetben „f”-fé vált: (kou >) kuv > kaf. E kaf-ból adódik a kaff|ant szó, melyb?l a kaf megfordításával (kaff 1 vakk) jött létre a vakk|ant szó. E kaf, kaffant, kaffog szó tovább is ágazott. Az ?si id?kben az árusok harsány kiáltásokkal, azaz kaffogva árulták portékáikat. („Jár a szája, mint a kofáé”.) Ez a szokás japánban még az áruházakban is megmaradt mindmáig, pl. a húst áruló részlegekben figyeltem fel erre. Így a kaf szó egyenest az árusok elnevezésévé is vált, nev-ezetesen e kaff szót?b?l adódik: kof|a, kuf|ár, német: kauf|haus, azaz kaff|ház: áruház, továbbá a szó valódi jelentését teljesen megfordítva: kauf|en, tehát kauf|ni, kaff|ni [2] = vásárolni. A szlávban a kauf f hangja p-vé vált: kup, innen a szláv kup|ity és a kup|ec szó.

A CzF szótár szerint persa guf-ten am. beszélni, és gufa (tehát kofa) am. beszél?. Tehát ezek jelentése is kaff, kaffogás.

MOTORIKUS

Mocor = motor, motorog = mocorog. A szokásos t-c hangcseré?r?l van csak szó.

Motor|ikus eszerint: mocor|ikás: akire, amire a mocorgás, mozgás jellemz?. Az -ikás, -ikos, -ékás sajátos, régi magyar (azaz ?nyelvi) toldalék, mint például: kar|ikás (kör|ikés), pántl|ikás, muzs|ikás, zsomb|ékos, verít|ékes, avagy a latinban, ógörögben: ch?r|?kus =kar|ikás (a karhoz [pl. énekkarhoz] tartozó), m?l|?kus = máll|ékos v. máll|ikás (lággy), ma röviden: máló, k|lop|ikósz = lop|ikás, azaz a lopkodás jellemz? rá (a szókezd? k hang csak el?hang).

Motorikus az értelmez? szótár szerint: „Mozgékony, a pszichikumot ért hatásokra mozgással reagáló egyén.” Sz?kebb értelemben: „Motorikus típus: az emlékezést cselekvéshez, mozgáshoz köti.” Vagyis egyaránt a mocorgásra való hajlamról van szó.

N?VÉR

A szó részei a népi szófejtés szerint: n?-vér. Azonban a szó illetén felbontása téves, amit érzünk is, ha a kórházi ápolón?t n?vérnek, mi több, n?vérkének nevezzük. Hiszen semmi képpen sem lehet a betegeknek n?i vére, n?i ága. Meg miért a n?vérem dolga lenne az ápolásom?

A helyes felbontás növ-ér: növeszt?, aki növeszt. Ezt igazolja a latin nov|er|ca szó, azaz egész pontosan: n?vérke = mostoha anya. Tehát a növér nem valódi anya, csak növel? = nevel? (ez egyazon szó)[3], másként kifejezve csupán gondozó. A CzF szótárban: „NEVEL, (ne-v-el) áth. mn. nevel-t. Széles ért. eszközli, hogy valami n?jön.” /.../ „NEVELDE, ld. NÖVELDE”.

Nover az angolban v nélkül szerepel[4]: nur(se), magyaros kiejtéssel nör(sz). Így már helyére is kerül a kórházi ápoló növér megnevezése. Növér tehát növel? = nevel?, s úgy képzett szó, mint a vez|ér, üz|ér, sint|ér, hóh|ér, fut|ár, csisz|ár, moln|ár stb. Valójában nincs is szükség a n?vér szóra, hiszen megvannak a helyes megnevezések a lány testvérré: a fiatalabb lánytestvér: húg, az id?sebb: néne.

Kétségtelen tény azonban, hogy jellegzetes a rokonság kifejezésére a vér szó: vér|rokonság, vér|eim, test|vér stb. A n?|vér esetében a félreértés abból adódik, hogy e szó eredetileg „n?testvér” volt, s ez összehúzva lett „n?vér”[5], kicsinyezve n?vérke, ami tényleg megtéveszt?en hasonlít a noverca (L, összevonva nurse (A szóhoz).

TAP

A tap t > cs: csap gyök jelentése: két felület szorosan érintkezik.

1.) Tap|ad, tap|asz, tap|aszt, tap|éta, tap|adó, tap|ló (azaz tap|oló: szorosan a fához tap|ad), tap|int, tap|ogat, tap|iz, tep|sed = szétterül, hangcserével ma: tesped, innen a tep|si szó is. Szép gondolat: tap|aszt|al (tap|asz|t|al) = ki|tap|og|at, tap|int|at|os = óvatosan érint. Két tenyér összeillesztése is tap: tap|s, gyakorítva tap|sikol.

Angol tap (t> cs: csap) = enyhe ütés, tapp|ing = csap|kodás. Német tap|s = legyintés, tapp|en (tappni) = tap|ogatni, tipp|en = tap|intani, u-val tup|fen = érinteni (innen: „tup|folni”).

Francia top|er = kezét ad valamire, tap|ji = lapuló (tap|adó), tap|is = sz?nyeg, tap|isser = tap|aszt, tap|er = felken. Szintén két felület érintkezésének látványa rejlik a top|og, top|ánka, top|orzékol, tap|os, tapp|ancs szavakban.

Tap magas hangon: tip, tep: tip|or, tip|eg, tep|er (a földhöz tapasztja). Német tapp|en („tapp|ni”) = top|ogni, de egyúttal azt is jelenti, hogy tap|ogatni. Tap|ogató: csáp. Szanszkrit tup, ógörög tüp|tol [tupt?] („csap|tol”) = csap|kod, ver.

Top, mint felül lév?: angol top = fels?, topp|ed = fedett, német tüp|fel = foltocska (azaz rátét: felül lév?). Francia top|er = valamire rááll. Ami felül lév?: felszín, ebb?l a top|ológia szó. A magyarban: két rongy egymáson – „folton folt” –, azaz legfelül is rongy: top|rongy. Tehát nem véletlen, hogy a felül rongy: top|rongy, felül semmi: top|less.

2.) A tap t hangját ma egyes szavakban cs-nek ejtjük: tap = csap, de sok nyelvben maradt a tap kiejtés. Mint például: angol tap (t> cs: csap) = enyhe ütés, tapp|ing = csap|kodás. Egybe csapottak: tap|at, ez ma: csap|at. Csop|ort érteménye ugyanez. Francia tap|ée = csap|at, tap|ette = csap|ó.

A hordóba becsapott: csap, de ácsolásnál az illeszt? fahenger (mint egybe illeszt?) is csap. Innen a csap|szeg szó. Csap így nyelet is jelenthet. Áttételesen: jég|csap, nyelv|csap. Angol tap = dugó, dugasz, kiejtési eltéréssel: scap|e = csape: nyél, slap = csap. Angol tap hordó csap|ját is jelenti: tap-hole = csap-nyílás, tap-water = csap-víz, tap-hause = csap-ház: kocsmá.

Ugyancsak két felület érintkezése: csap|ás, csap|kod, csöp|ög. Angol chop = csap, csap|ás. Csap|adék, csöp|len: ami le|csap|ódik. Csép|el, csep|ül, csép|hadaró (csap|kodó). Csap|a, csap|ás: kitaposott út. A lenyomódás érteményb?l: csap|lan (csökken). Angol chapp|en = csap|lan, értsd: csökken.

Mint le|csap|ott: csap|ott kanál (pl. cukor, orvosság). Mint fejre csap|ott: csap|ka (talán eredetileg csap|ak), ma cs > s módosulattal: sap|ka (sapak, sapek?)

Csap|da: csap|ódó alkalmatlóság vad fogáshoz. Csap|odár: ide-oda csap|ódik. Francia tap|oir = csap|kodó.

A csap = tüp szóból származik a típ|us szó, s a típ|us, ógörögben tüp|osz [tupoV] szó eredetileg azonos magával a csap|asz: csap|ás szóval. Típ|us (csap|ás, csap|osz) úgy értend?, mint pl. a kékfest?k nyomóformája. Ezt ugyanis csap|ni, nyomni kell, a lenyomat pedig szü kségszer?en mindig egyforma. Ez a típ|us (egyforma) érteménye, mert a pecsét, nyomóforma mindig ugyanazt a lenyomatot adja. Típ|us pecsétet is jelentett (mondhatjuk ma is: csapasz = amivel csapni lehet).

A csap|ás és típ|us szó egyezése könnyen igazolható:

Ógörög

tüp|osz [tupoV] = csap|ás, nyomás, a **kijárt út** is csap|ás, nyom

tüp|é [tuph] = csap|e: ütés

tüp|ász [tup?V] = csap|ász: kalapács (ki ne értené a csap|ász szót?)

tüp|**ószisz** [tup?siV] = csap|**ózás**: benyomás (ógörög **-ószisz**

ozás,

-özés)

Tüp|osz és csap|ás tehát biztosan egy és ugyanaz a szó, csak némi kiejtési eltéréssel. A tip|ikus szó az ógörögben tüp|**ikósz** [tup|ik?V] = „csap|**ikás**”: formázható, képlékeny (ógörög **-ikósz** ma **-ikás**, pl. pánt|**ikás**, any|**ikás**).

Bizonyára csap|kodással alakítható anyagról van itt szó.

3.) Top fordítva: pot, pat, pet. Például pat|ics fal = tap|ics fal, agyagból tap|icskolt, azaz tap|asztott fal. Ugyaninnen adatik, hogy az egyik felület a másikon: pót, mib?l pót|ol, pót|lás, pót|lák. Angol patch|y = pót, pet|le = odasimul.

Pát|yolgat (pat|yolgat) = takargat. A pat|ina is két felület érintkezése. Angol pett|ing = simogatás, a gyököt visszafordítva ma: tap|i. Angol pat = veregetés, ütögetés (lásd fordítva: tap|s), magyar pat|ália, pat|é (cset|e-pat|é).

A veregetés, tehát össze-össze illesztés érteményb?l: patt|ant, patt|og, pat|a, pat|kó

Pat > pacs: pacs|kol (fordítva: csap|kod), pecs|ét, német patsch|aft = pecs|ét, patsh|en = pacs|kol, pas|kol, a németek ezt úgy értik, hogy: tap|sol.

Német patsch|hand = pacs|kéz, azaz „csap|kéz”)

Tap ellentétes jelentéssel:

tép, tép|áz, tép|el?dik, táp|ászkodik.

tap, tep, tép, tip, top, tüp, táp, csap, csep, csép, csáp, csöp, csepp,
csöpp, sap, pit, pet, pat, pitt, patt, pacs, pecs, patsch, patch
egyetlenegy szógyök – huszonnégy féle kiejtéssel.

[1] A Bizományos, a szam, mák gőzöl? szamoch, szat + ák, sz?n, sz?n, sz?n, sz?n, sz?n, sz?n, sz?n.

[2] A német Pötkéi (genet) népt?l, az -en, Bócsa a -n és a magyar -eni, -ei egyeztetés, csak a németben már -ikopot az -eni, -ei végül?l az i hang.

[3] P? papocskák + papocskák.

[4] Mint pl. szelved + nekül szelved, szelvednek szelvednek a Vén ügyel?l. „Sz?l?l?k meg az öten beakad, ha az a német?l a vég gondolat!”

[5] A keltizációk gúnyos, pl. horgathat + kánt, keltizáció + kánt, keltizáció + kánt, keltizáció + kánt, keltizáció + kánt, keltizáció + kánt, keltizáció + kánt, keltizáció + kánt.

Varga Csaba

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyaláatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló
